

Vermindering van bijensterfte in Nederland

Thema: Bijen en bestuiving

BO-12.03-007.002

Probleem

In welke mate is er sprake van bijensterfte in Nederland? Wat zijn de mogelijke oorzaken en hoe kan daarop geanticipeerd worden?

Onderzoek

Om de oorzaken van de bijensterfte te onderzoeken, werkt Plant Research International (PRI) bijen@wur samen met het Nederlands Centrum voor Bijenonderzoek (NCB), Alterra en European Invertebrate Survey (EIS). Het onderzoek is onderverdeeld in 4 werkpakketten (WP):

- WP 1: 3-jarige monitoring van de bijenhouderij in Nederland door het Nederlands Centrum voor Biodiversiteit (NCB)
- WP 2: Regio- en retrospectief onderzoek van de gezondheid van honingbijen in relatie tot bijensterfte
- WP 3: Onderzoek naar de impact van de parasiet *Nosema ceranae* en voeding
- WP 4: Solitaire bijen en hommels (Alterra en EIS)

Resultaten

- WP 1: 1568 imkers hebben deelgenomen aan de monitoring. De bijensterfte was 23,1% (2009 - 2010)
- WP 2 Regio-onderzoek: In vijf regio's zijn per regio bij 2 imkers bijen gemonsterd en de volken beschreven. Monsters worden onderzocht op ziekten en vitellogenine (dit reserve-eiwit is maat voor vitaliteit)
- WP 2 Retrospectief onderzoek: 70 imkers participeren in dit onderzoek. Aan de hand van de wintersterfte wordt een selectie onderzocht op ziekten: varroa, *Nosema* spp., DWV en ABPV
- WP 3: NCB vond een relatie tussen *Nosema ceranae* en bijensterfte. PRI onderzoekt de impact van *N. ceranae* en stuifmeelaanbod op de fitheid van bijenvolken
- WP 4: In 2010 is het stuifmeel van 1800 bijen van 80 bijensoorten verzameld en zijn veldanalyses uitgevoerd tijdens de appel- en peerbloei. Literatuurstudie is uitgevoerd naar de spill-over van insectpathogenen van honingbijen naar honingbijen en naar wilde bijen
- Resultaten van lab- en data-analyse van WP 2, 3 en 4 volgen nog

Praktijk

Dit onderzoek moet inzicht geven in de mate en mogelijke oorzaken van bijensterfte en in de teruggang van wilde bestuivers in Nederland.

Sjef van der Steen, Romée van der Zee & David Kleijn

Contact: Sjef van der Steen
Plant Research International
Postbus 69, 6700 AB Wageningen
T 0317 48 13 31 - F 0317 48 41 80 94
sjef.vandersteen@wur.nl - www.pri.wur.nl

*Dit project is onderdeel van BO-programma
Verduurzaming Plantaardige Productieketen van het
ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie*